

VT Arjo Suonperä

Pirtin Klubin keskustelukerho

Espoo

13.1.2015

Yrittäjän turvaton asema

Koska työpaikkoja ei enää ole yhä useammalle tarjolla, monen on ollut pakko ryhtyä pienyrittäjäksi. Yleinen mielipiteenmuokkaus katteettomasti rohkaisee yrittäjäksi ryhtymistä tuomatta esiin niitä monia ongelmia, joita yrittäjyyteen liittyy.

Yrittäjyyden ongelmakohtia:

1. Säännölliset tulot puuttuvat, koska yritystoiminnalla pitää kaikki tulo hankkia, ja yrittäjällä on täysi riski siitä, että asiakkaita ei tule tai ne jättävät laskunsa maksamatta tai maksavat ne myöhässä.
2. Yrittäjän omien laskujen ajallaan maksaminen on paljon enemmän tarkkuutta vaativaa, koska myöhästymisestä seuraa paljon helpommin vaikeuksia, kuten merkintä luottotietoihin, joka haittaa tulevaa toimintaa, esimerkiksi lainan saantia pankista tai tilin perustamista tms.
3. Yrittäjällä ei ole kuluttajansuojaa, koska kuluttajansuojalakeja ei yrittäjään sovelleta.
4. Yrittäjän tuloista valtio perii heti seuraavassa kuussa 24 %:n arvonlisäveron, jonka maksujen laiminlyönti johtaa helposti verottajan perintätoimiin. Verot ovat suoraan ulosottokelpoisia. Jos ulosmittauksellakaan ei veroja saada perittyä tai alv-ilmoitukset laiminlyödään, seurauksena voi helposti olla verottajan jättämä konkurssihakemus.

5. Yrittäjällä ei ole ulosmittauksessa yritystoimintaansa liittyvää velallisen suojaa, ts. että jonkin osa yritystuloista pitäisi jättää ulosmittaamatta, vaan kaikki voidaan ulosmitata.
6. Yrittäjä ei ole palkkaturvalain piirissä. Jos yrittäjä haluaa saada palkkaturvaa, ryhdyttyään tekemään palkkatyötä joko omassa tai toisen yrityksessä, on yrittäjällä suuria vaikeuksia osoittaa, että hänen yritystoimintansa on päättynyt ja että hän on riittävän kauan ollut työmarkkinoitten käytettävissä epäitsenäisenä työntekijänä.
7. Yrittäjä joutuu kustantamaan työeläke- ja tapaturmavakuutusta vastaavan turvansa ostamalla niitä tarkoittavat vakuutukset omalla kustannuksellaan. Kelan sairaus- ja vanhuusvakuutus toki koskevat yrittäjääkin, mutta niiden tasohan on tunnetusti pienempi. Jos yrittäjä haluaa saada sairautensa tai muitten esteittensä ajaksi sijaisen työtään tekemään, hänen on sitä varten kustannettava vakuutus tai muu maksullinen järjestely.
8. Toimeentulotuen saaminen on yrittäjällä monesti vaikeampaa kuin muilla tuen tarvitsijoilla.
9. Saman alan kilpailijat voivat hinta- ja muilla kilpailutoimenpiteillä voimakkaasti vaikeuttaa yritystoimintaa tai tehdä sen jatkamisen mahdottomaksi. Tosin on olemassa ympäröivää lainsäädäntö epäreiluista kilpailuteoista, mutta sen käyttämiseen ei pienyrittäjällä yleensä ole taloudellisia mahdollisuuksia ja sen tuoma suoja toimii hitaasti ja epävarmasti.
10. Yritystoiminnan jatkuvuuden uhat aiheuttavat yrittäjälle usein raskasta stressiä, joka kuormittaa yrittäjän terveyttä muutoinkin.
11. Pienyrittäjällä rahoituksen oikea-aikainen saaminen on yleensä ainainen ongelma. Rahoituksen vaatimien vakuuksien puute on toinen keskeinen ongelma. Yrityslainojen vaatimien vakuuksien löytäminen johtaa yleensä siihen, että yrittäjän asunto on yrityslainojen vakuutena. Jos yritys menee nurin, niin alta lähtee asuntokin.

12. Pienyrittäjällä ei useimmiten ole varaa palkata osaavaa henkilöstöä töitä tekemään, vaan usein ratkaisuksi jää, että yrittäjä itse tai hänen perheenjäsenensä tekevät kaiken itse.
13. Yrittäjällä on kustannuksia ja lisätyötä aiheuttavat kirjanpitovelvollisuus ja velvollisuus tehdä monia pakollisia ilmoituksia viranomaisille, sekä velvollisuus säilyttää kirjanpitoaineisto monta vuotta.
14. Yrittäjällä on paljon vaativampi veroilmoitusvelvollisuus kuin palkansaajilla. Ennakkoverovelvollisuus on oma rasitteensa. Vaikka verottaja ei voikaan vaatia yrittäjältä jotain tietynmääräistä tulosta, niin ennakkoverot määrätään edellisen verotuksen perusteella olettaen toiminnan olevan aina yhtä tuloksekasta. Toki ennakkoiden määrää voi pyytää alennettavaksi.
15. Ihmisten asenne yrittäjään on usein sellainen, että kyllähän yrittäjällä on varaa ja sillä menee hyvin, vaikka todellisuus on kovin usein toisenlainen.
16. Yrittäjän ei kannata paljastaa ulospäin taloudellisia tai muita vaikeuksiaan, koska niistä asiakkaat ja yhteistyökumppanit saattavat vetää sen johtopäätöksen, ettei yrittäjän toimintaan ole enää luottamista.
17. Yrityksen tuotantovälineitä pitää ajan myötä uusia ja yrityksen toimintaa kehittää, markkinoida yritystä ja seurata alan kehitystä. Kaikki se vaatii työpanosta ja rahoitusta.

Pienyrittäjän ongelmat ja riskit ovat jopa suurempia kuin palkka työssä olevien työntekijöitten, mutta yrittäjiltä puuttuvat suurelta osin sellaiset yksittäisen yrittäjän kannalta ilmaiset turvaverkot, jotka palkansaajat ammattiyhdistystensä ja työväenpuolueitten toimesta ovat saaneet hyväkseen. Yrittäjäjärjestöjen toiminta on yksittäisten yrittäjien kannalta jäänyt melko tuloksettomaksi, paremminkin sanalliseksi julistukseksi ja yritykseksi pitää pienyrittäjät isojen yrittäjien kanssa samassa rintamassa ja poliittisesti tukemassa oikeistopuolueitten ajatuksia, vaikka asemaltaan ja ongelmiltaan pienyrittäjät kuuluisivat paremminkin palkansaajien rinnalle ja yhteistoimintaan näiden kanssa.